

משולחן שלמה

מתוך שלל אוצרות תורתו
ושיעוריו של מרן גאון ישראל
הינוקא

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת לך לך תשפ"ז 301

פנינים על הפרשה

ליקוטים על פרשת השבוע
משולחן תורתו של רבנו שליט"א

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא,
וכן ערכונים על הנעשה בבית מדרשו,

ב"קו הינוקא" 03.550.2228

אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך (יב, יג).

עבור מה קרא אברהם לשרה 'אחותי את'?

את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך (יב, יג-יז), לפי שהוא ראה אז את השכינה הנקראת 'אחותי' שורה עם שרה, ועל זה בטח אברהם בהקב"ה שלא יאונה שם לשרה כל רע, וייתב לו ה' ב"ה גם שם במצרים בעבור השכינה השורה עם שרה, ויזכה גם שם להתעלות למדרגת אורח החיים בהמשכת שפע חיות אור האלהות. ויש לרמוז זאת בראשי התיבות 'הנה נא ידעת' העולים כמנין אדנ"י, שהיא השכינה כידוע. והחיד"א בחומת אנך (יב, יג) רמז זאת בראשי התיבות 'אמרי נא אחותי' העולים כמנין ב"ן, שהיא השכינה כמובא בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (יט, ט).

על שם מה נקראת השכינה 'אחותי'?

ושם בזה לך לך (בדף פא ע"ב) ביארו רבי יהודה ורבי ייסא שנקראת השכינה 'אחותי' על שם מדרגת החכמה שהיא נאצלת ממנה, וכן אמר רשב"י בזהר וירא (בדף קיא ע"ב ואילך) שכינה אותה אברהם כן על שם שהיתה מדרגת השכינה ששרתה על שרה מצד מידת אברהם במדרגת החסד, שאז נקראת השכינה על שם החכמה שהיא שורש מידת החסד, ולכן קרא לה אברהם 'אחותי', כדי לדבוק בה תמיד ולא תסור ממנו לעולמים. כאחות שאינה יכולה להיפרד מאחיה לעולם.

מדוע היתה השמירה רק על שרה?

בזהר תזריע (בדף נב ע"א) אמר רבי אלעזר שראה אברהם מלאך ההולך עם שרה ואמר המלאך לאברהם אל תירא בעבורה כי שלחני הקב"ה לשמור על שרה שלא יגעו בה לרעה במצרים, ולכן לא היה אברהם ירא עליה, אבל על עצמו נתיירא. שראה שלא נשלח מלאך לשמור כמותה, ולכן אמר לשרה 'אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך', שבזכותך תהיה שמירה והגנה אף עלי. והוא כמו שאמר אליהו לרשב"י בתיקוני זוהר חדש (דף קלט ע"א) שמפני שנסתלק השפע מהשכינה נתפשט הרעב בארץ, שהשכינה היא כנגד ארץ ישראל, וכאשר אין שומרים על אות הברית נסתלקת השמירה על השכינה ונחסר ממנה השפע ונתפשט הרעב, ואז שולטים כוחות הקליפה ויכולים הם לניקוט חיותם ושפעם מהשכינה, והוא שגרם לאברהם לירד עם שרה למצרים, כענין גלות השכינה, ואז היה צריך אברהם שתמשך לו השמירה וההגנה בזכותה של שרה עד שיחזור ויתקן ממצבו בחיות והארת קדושת הברית הנקרא יסוד ח"ן, ועל זה אמר לה 'וחיתה נפשי בגללך'.

מהי השמירה וההגנה בעת פורענות?

והוא כמובא שם בספר תולדות יעקב יוסף (בקונטרס אחרון) בשם הבעל שם טוב בביאור מקרא זה, שגרמו בזה הדרך להשיב החיות שמצד הקדושה. שקודם שבאה פורענות לאדם באה לו משמים מחשבה רעה של זנות, שהיא מחשבה שלא מצד הקדושה על אחרים, כניאוף וכדומה, או מחשבה של עבודה זרה, שהיא מחשבה שלא מצד הקדושה על עצמו, כגאווה וכדומה, ובה מרמזים לו משמים על פורענותו הקריבה ובאה חלילה וחס, ותקנתו שיתן ליבו להתבונן שבדאי נמשך הדבר מגלות השכינה, ששבויה היא כעת בתוך הקליפה המתלבשת באותה המחשבה, וישתף עצמו אז האדם עם השכינה בצערה, ובה תתעורר בקרבו ריאה גדולה וינצל מהפורענות. והוא שרימו אברהם, שכאשר מתקיים באדם 'הנה נא ידעת' כי אשה יפת מראה את', שנכנסת בו מחשבת זנות חלילה, בזה ידע שחלילה וחס מראים לו בזה משמים 'והרגו אותי', שיכול לוא עליו פורענות ומיתה חלילה, ועצתו 'אמרי נא אחותי את', שישתף עצמו עם השכינה הנקראת 'אחותי', ומתוך כך 'וחיתה נפשי בגללך'. וכתב עוד, שסוגלה לדבק ולשתף עצמו אז בשכינה, לכיון ש'הקדוש ככה' שהוא ראשי תיבות 'כתב כל הכתרים', שהוא סוגלה נפלאה להעלות הנשמות ממעמקים.

הביא בעל הטורים (יב, יג) שבמסורה סמכו פסוק זה למה שאמר שלמה במשלי (ד, יג) "אמור לחכמה אחותי את", לרמז שאברהם וגם שרה גדולים היו בחכמה. והוא כמו שאמר רבי יהודה בזהר לך לך (בדף פא ע"ב) שלשון זו 'אחותי את' נשמעת לשני פנים, הן כפשוטו והן מצד מדרגת החכמה, וביאר רבי שלמה בוכנר בספר יקל שלמה (פ' לך לך) שזאת היתה כוונת אברהם בזה, שהוא נתכוין שתאמר שרה שאחותו היא בחכמה, ומלשון זו יטעו המצריים ויבינו שאחותו ממש היא ולא יגעו בה לרעה.

ומה שנקראת החכמה 'אחותי את' הוא כענין שסמכו במסכת סנהדרין (בדף ה ע"ב) מקרא זה 'אמור לחכמה אחותי את' על אשר כינה רבי חייא את רב 'בן אחותי', שהיה זה על שם חכמתו. וכן אברהם אבינו חכם גדול היה בעסק התורה, כמו שאמר במסכת יומא (בדף כח ע"ב) שהוא היה זקן ויושב בישיבה, כנאמר בו (בראשית כד, א) "ואברהם זקן בא בימים", והוא כמו שאמר רבי שמעון בבראשית רבה (סא, א) שזימן לו הקב"ה שתי כליותיו כמין שני רבנים והיו נובעות ומלמדות אותו תורה וחכמה, וכן דרשו שם בבראשית רבה (ד, טז, טז) ובקהלת רבה (ו, יג) מה שאמר שלמה בקהלת (י, יט) "החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר", שזהו אברהם, שמכל עשרה דורות שממנו עד נח בחר הקב"ה רק בו. ובכל זה היתה גם שרה גדולה בחכמתה, וכמו שאמר בבראשית רבה (מ, ד) שעל אף שהיה אברהם עיקר כלפיה, בכל זאת עשה עצמו כטפל אליה לקרוא לה 'אחותי את', וביאר רבי אליהו האתמרי בספר מגלה צפונות (פ' לך לך) שמפני שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות, כמו שאמרו בשמות רבה (א, א), לכך השפיל עיקר חכמתו כלפיה ועשה עצמו טפל אליה.

כיצד יתכן שהיתה שרה אחותו של אברהם ממש?

ובספר תולדות יעקב יוסף (פ' נשא) כתב, שראה אברהם בזה לדבק עצמו בשרה בדבוקת גמור שלא שייך בה פירוד כלל, כאח ואחות שאינם נפרדים ביחסם זה מזה, ושלא כאיש ואשה שיכולים להיפרד זה מזה בגט פטורין. והוא כמו שביאר רבי דוד שפרבר בספר מכתם לדוד (פ' לך לך), שהיתה שרה אחות אברהם ממש בסוד הגלגול, כמו שאמר רשב"י בזהר חדש יתרו (דף קמב ע"א) שהיו אברהם ושרה גלגול אדם וחוה, ובאו לתקן חטאם, ואדם וחוה הלא היו מיוחסים זה לזה כאח ואחות, ואפילו יותר, כמו שכתב בספר שרגי טובא (בדרוש א, דף ז ע"א וע"ב) שהוא אשר אמר אדם הראשון על חוה "האשה אשר נתת עמדי" (ג, ב), שמפני שנלקחה ונבנתה חוה מאחת מצלעותיו ממש, היא היתה נחשבת כלפיו כיחס בן הבא מהאב עצמו, שאין היחס ביניהם בא ליד ניתוק ופירוד לעולם, ולא כיחס איש ואשה בעלמא שיכולים להיפרד זה מזה בגט פטורין. ויש לרמז זאת בשמה 'חוה' במילואה (כך: ח"ית וא"ו היא) העולה כמנין 'אחותו היא'. והוא שייחס אברהם את שרה כלפיו כאחותו, מפני שהיתה לו כחוה לאדם. וביאר המכתם לדוד (שם) עוד, שלכן על אף שנשתתה אברהם עם שרה עשר שנים ויותר ולא ילדה, בכל זאת לא גירשה, ושלא כמו שאמרו במסכת יבמות (בדף סד ע"א) שבזה ראו לו לגרשה שמא לא זכה להיבנות ממנה, והוא מפני שלא יכול היה לגרשה, מאחר שהיא היתה לו כאחותו בסוד הגלגול ולא היה שייך ביניהם ניתוק ופירוד.

על מה אמר אברהם לשרה 'הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את'?

ושם בזהר לך לך (בדף פא ע"ב) ואילך אמרו רבי יהודה ורבי ייסא שלכן אמר אברהם לשרה ברדתם מצרימה 'הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את'... אמרי נא אחותי

זמני השבת

רבו תם	צאת שבת	כניסת שבת	ירושלים:
19:11	18:32	17:22	
19:07	18:30	17:40	בני ברק:
19:08	18:31	17:41	חיפה:
19:10	18:32	17:42	באר שבע:

לפניות והקדשות

מוקד טלפוני 03-3765444
זמין בימים א'-ה' בין השעות 9:00-20:00
דוא"ל: contact@hayanuka.com
לקבלת הגליון במייל:
gilyonot@hayanuka.com
פ' להועיל: בנק מזרחי טפחות סניף 417 | מס' חשבון: 521025

זאתה יעמדות על הברכה

לעילוי נשמת:
נאולה בת דרנה,
ראו דוד דרור בן רונית,
שיינא בת מיכל.

תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים של רבנו שליט"א

"והיה אור ישראל לאש" (ישעיה יז) חלק א'

משיעור יום ה' ו' חשון תשע"ב

א

כתיב (בבראשית ב. ד) "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", ואמר רבי אבהו בבראשית רבה (יב. ג) "אלה" - פסל את הראשונות שהם "תורה וכוונה וחושן". "בהבראם" - אמר רבי יהושע בן קרחה בזכותו של אברהם (שם, ט). והענין הוא, שקודם שיתגלה אור ה' בבריאיה ויהיה גילוי למלכותו יתברך, נמצאים הבריות בתורה וכוונה וחושן, וגם נשמות ישראל, קודם שנמשך עליהם ט"ל אורות, שהוא אור המוחיה אותם כמובא במסכת סנהדרין (דף צ ע"ב), נמצאים הם מעבר הנהר, כמו שכתוב (ביושע כד, ב) "בעבר הנהר ישבו אבותיכם", שהוא מקום חושך וארץ ציה וצלמוות, עד שמאיר בהם אור הגנוז להחיותם לדבוק באלהים חיים.

כי בבריאית האור נאמר "לח אור ויהי אור" (בראשית א. ג), שבתחילה המשיך הקב"ה את גילוי האור הגנוז להחיות את הבריות שהוא "יהי אור", אבל כאשר ראה שאין הוא משמש לשם מטרת הבריאיה השלמה, נעשה "יהי אור" - "ויהי" הוא לשון צער, כי חזר האור וגנוז כמובא בבראשית רבה (מב. ג), ונעשה התפשטות להחושך כמובא בזוהר תרומה (בדף קסז ע"א), עד שבא אברהם שבעבורו נעשו "תולדות שמים וארץ", כמו שכתוב "בהבראם" - בזכותו של אברהם.

ו'בהבראם' נוטריקון ב' בראם כמובא בבראשית רבה (שם, ג), ובמסכת מנחות (דף כט ע"ב), כי אברהם המשיך את האות ה', שבה ועל ידה נעשה הולדה להאור ה'גנוז' - שמתוך שנגזר נעשה דור ה'נטמן' המוציא פירות כמובא בזוהר שם (בדף קמט ע"א), היינו שישמש האור הגנוז לשם התכלית האמיתית, וימשך ממנו ט"ל תחיה להחיות את הנשמות ולחדשם.

ב

כי כל עוד שלא נתגלה אברהם בעולם, לא היה תיקון למעשה בראשית, והיה הכל חושך, ותחילת התיקון הוא מאברהם. כי אברהם הוא כמו השמש המאירה את הבריאיה מהחושך והאפילה. וכאשר החל אברהם להאיר היה תחילה בבחינת האותיות א"ב מ'אברהם', שהא' היא הגילוי של הכתר, והיא א' מן א"מ"ש כמובא בתיקוני הוזהר (בתיקון סט, דף קד ע"ב), ורצה אברהם תיכף להביא לתיקון מעשה בראשית שהיה האות ב' ד'בראשית' [שהן ב' עטרין, שורש עין הדעת ועין החיים, ורצה להמשיכם להיות ב' כתרין ד'נעשה' ו'נשמע', שהוא שלימות לוחות ראשונות], והוא גילוי האור הגנוז שנאמר בו "יהי אור", שהוא כנגד ה'ב' שהיא ה'ברכה', וכמובא בזוהר תרומה (שם בדף קסז ע"א) שהוא האור הגנוז הוא ענין הברכה והשפע הנשפע לעולם, ולכן "בברך" עולה כמספר "יהי אור".

והברכה היא הארת פנים, וכנאמר בה (במדבר כד, כה) "יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך", וכמו שאנו אומרים (בברכת שם שלום) "ברכנו אבינו... באור פניך". כי מתוך הברכה הנשפעת מהאור הגנוז מאיר ה' אליו את פניו, ומטהרו מכל טומאה, ומצויא מחושך לאור גדול, וכמובא במדרש (ב"ר לט, יא) על אשר הובטח אברהם (בראשית יב, ב) "והיה ברכה", שהוא לשון בריכה המטהרת את הטמאים ומקרבם לאביהם שבשמים.

ג

אמנם תחילה רצה הקב"ה להבדיל בין האור ובין החושך, כמו שכתוב (בבראשית א. ד) "וירא אלהים את האור כי טוב, ויבדל אלהים בין האור ובין החושך", ופירש רש"י שראה שאינו דאי להשתמש בו רשעים, והבדילו לצדיקים, וכמו שלמד ודרש זאת רבי אלעזר במסכת גיגיה [דף יב ע"א], וכן רבי יהודה בר רבי סימון בבראשית רבה (יא. ג), ממה שאמר הקב"ה לאיוב (לח, טו) "וימנע מרשעים אורם". היינו שרצה הקב"ה להבדיל לגמרי בין יחודו של אברהם לבין שאר נפשות העולם, וכמו שדרש רשב"י בזוהר לך לך (דף עח ע"ב) על פסוק זה "וימנע מרשעים אורם", שמוע הקב"ה את האור של אברהם מהרשעים, שבשעה שאמר ה' לאברהם "לך לך מארצך", נפרד אברהם ממקומם והסתלק מהם האור, והתקיים בהם הכתוב (באיוב לא, כא) "ועתה לא ראו אור".

ולכן לא היה האור דאי להשתמש בו הרשעים ואומות העולם כאמור, כי כל רצונם באור ה' הוא אך בכדי להשתמש בו לצורכם ולהנאתם, אבל אברהם לא חיפש לזה האור אלא בכדי לגלות בו מלכותו ורצונו יתברך, ולכן ציווה הקב"ה להיבדל לגמרי מדרכם ורצונותיהם של אומות העולם החפצים בזה האור אך לצורכם ולהנאתם. ובכדי שיהיה אור ראוי להשתמש בזה האור, ציווה הקב"ה להיבדל מבית אביו כולו, ואף מהרן אחיו, כי הן רומז על מקום הספיקות, וכמובא בבראשית רבה (לח, יג) שכאשר דן נמרוד את אברהם להשליכו לכבשן האש, אמר הרן בליבו, אם אברהם נוצח משלו אני, ואם נמרוד יצח משלו אני, וכיון שירד אברהם לכבשן האש וניצול אמר להם שהוא משל אברהם, מיד נטלוהו והשליכוהו לאור, ונחמרו בני מעיו ומת. ובכדי שיהיה אברהם ראוי לאור זה, רצה הקב"ה להבדילו מכל רצון אל הקדושה, ולכן ציווה להיבדל לגמרי מבית אביו, ואף מאחיו הרן.

ד

וכאשר נבדל אברהם מחורן ומבית אביו, נצטרפו האותיות א"ב שבשמו לאות ר' המרמזת אל ראשית גילוי מלכות ה' בעולם, ונעשה צירוף אב"ר שבשמו, המרמז שנשרש ונטמן בו זה האור הגנוז. אמנם עדיין היה האור סתום וגנוז בו, וכענין ה'ס' סתומה שבשמו 'אברהם', ובכדי שיעלה ויפירח ויצייץ ויתפשט ממנו האור לכל הנבראים כולם, הוצרך הוא לבירור נוסף שיבוא לכדי ההולדה, שהוא גילוי האות ה', שיהיה שמו 'אברהם'.

כי צירוף 'אב"ר' נעשה משבירת גג האות ב' שנעשית בזה לר', ויחד עם האות א' מאמ"ש, שהיא שורש האור הגנוז כאמור, נצטרפו להיות כ'אב"ר', כמובא בספר שער גן עדן (אורח צדיקים פתח ה דרך יא, דף טו ע"א), ועדיין לא היה מוכן ומתוקן אברהם להולדה, כי שבירת ה'ב' להיות ר' הוא ענין 'רחל', שהוא המלכות הנקראת 'צדק', שהוא סוד הסתלקות וגניזת האור הנרמז בכתוב 'ויהי אור', העולה כמנין 'רחל' כמו שכתב הרמ"ע מפאנו בספר יונת אלם (פ"ה) וכמובא בספר אם לבית לרמ"ז (מערכת תין, אות קטז), ומתוך כך עדיין היה העולם כ'תורה וכוונה', ונסתר הבורא מכל הנבראים, כי היה העולם כענין 'בראשית ברא' - ש'ברא' הוא לשון נסתר (שיש מי ש'ברא', אבל אין יודעים מי הוא), שהוא כצירוף 'אבר' שאינו מוליד, כמובא בהקדמת הזוהר (בדף ג ע"ב).

והוא מפני שכאשר נעשתה שבירה זו של גג האות ב' להיות כהאות ר', ירדו הנשמות למטה והיו הנבראים כולם בהסתר פנים, שלא נמשכה הברכה והארת הפנים בעולם, ועל אף שכבר נבדל אברהם מחורן ומבית אביו והיה נקרא 'גר' שהוא כמספר אב"ר, עדיין היה נקרא 'גר צדק', שלא היתה נגלית וניכרת מלכותו של הבורא לכל הנבראים. כי היה העולם מתקיים מצד ה'צדק', שהוא התפשטות הדין והסתר הפנים, כמובא שם בספר שער גן עדן.

והוא כענין המבואר בפרי עץ חיים (שער הפורים ה) שכאשר ראתה שרה היו נמשכים הדינים בעולם, הכניסה לו לאברהם את 'הגר', בכדי שיתכללו הדינים בה בהגר, ויצא יצחק נקי מכל פסולת הסינים, וזהו שנרמז בשמה 'הגר' העולה כמנין 'האבר', היינו שיהיה גילוי ההולדה לזאת ה'ס' סתומה מצד הדינים והגבורות, להוליד את ישמעאל מ'הגר', וכאשר יצאו הדינים, תוכל זאת ה'ס' סתומה להפתח ולגלות את ה' ההולדה להולד ליצחק נקי ובר מכל סיג, שבו ועל ידו יתבטלו ויתמתקו הדינים והסתר הפנים מהעולם, ויוכלו אברהם ושרה לגלות מלכותו יתברך לכל הנבראים.

והכל מפני שלא נתפשט עדיין האור הגנוז בעולם, והיו העיניים סתומות מהחכמה דקדושה העליונה, שהוא ענין האות מ"ם סתומה, כי על אף שכבר נעשה צירוף אב"ר שבשמו, המרמז שנשרש ונטמן בו זה האור הגנוז כאמור, עדיין היה זה האור סתום וגנוז, כי היו כל שבילי מעלה סתומים וגנוזים בזאת האות ס' סתומה, ונרמז הדבר בצירוף שמו 'אברהם', שנצטרפה זאת האות ס' סתומה לאותיות 'אבר', לרמז שעדיין זה האור סתום וגנוז בו ולא נגלה ונתפשט והוציא פירות בעולם, כמובא בזוהר חדש שיר השירים (בדף פח ע"ב).

והיה אברהם משתוקק לזכות לכדי הולדה ולהעמיד זרע בעולם באופן שיביא לכדי גילוי מלכותו יתברך בעולם, היינו שיתפשט האור הגנוז לכל הנבראים. והראה לו הקב"ה ש'אברהם' אינו מוליד כמובא בבראשית רבה (מד, ז), כי מחמת המ"ם סתומה אין מתגלה בו האור הגנוז הבא מחכמה דקדושה, אם כן איך יבוא לכדי הולדה והתפשטות האור הגנוז. אך כאשר יוסיף אות ה' על שמו 'אברהם' מוליד, כי האות ה' היא כנגד הולדת האור והתגלותו, ובה נפתחו ונתגלו כל שבילי מעלה שנסתמו בזאת ה'ס' סתומה, ונפתחה ונתפשטה ונעשתה זאת האות ה' של ההולדה, כמובא בזוהר חדש שם.

ולכן כאשר הבטיח הקב"ה לאברהם "ואגדלה שמך" (בראשית יב, ב) - הריני מוסיף אות על שמך, שעד עכשיו שמך 'אברהם', מכאן ואילך 'אברהם', כמו שפירש רש"י (שם), הלך אברהם בכח זאת האות ה' וגילה לכל הנבראים ממלכותו של הבורא, כמו שנרמז בכתוב (שם בפסוק ה) "ואת הנפש אשר עשו בחרן", ואמרו במסכת עבודה זרה (דף ט ע"ב), ובמסכת סנהדרין (דף צ ע"א) בשם תנא דבי אליהו, שעד כאן היו שני אלפים תורה, מכאן ואילך שני אלפים תורה, כי כאשר נתגלתה ובאה לעולם זאת האות ה', החל להתפשט האור שגנוז הקב"ה לצדיקים בתורה (כמובא בהשקפות הזוהר ח"א, בדף רסד ע"א) להשיב את כל הנבראים לגילוי מלכותו יתברך. וזהו ה'ב' בראם, שבזכות שנתגלתה האות ה' המרמזת לחמשה חומשי תורה, נעשה ההולדה לאור הגנוז ונמשכה הברכה לעולם, כמו שאמר הרע"א מהימנא בזוהר פנחס (דף רסז ע"ב).

ה

וכן הוא בכל אדם, כי התגלות הנשמה לחזור ולהאיר את האור הגנוז הוא על ידי שנוסף בו האות ה', שהיא גילוי העבודה מתוך היעוד והמטרה של האדם בעולם. שהרי כל נשמות ישראל הם בשליחות לכבוש את הארץ ולהחזיר את המלכות לאדון השמים והארץ, כמו שכתוב (בבראשית א. כח) "ומלאו את הארץ וכבשוה", ואמרו על זה בתיקון"ז (תיקון כא, דף ס ע"א) "דיהא כבושה תחת ידיה" (ש-תהיה כבושה תחת ידי), היינו שצריך לכבוש את הרע והסטרא אחרא באופן שלא תוכל להחזיק, כמו שאמר במסכת אבות (ד, א) איזהו גיבור הכובש את יצרו, ולהיטתר מכל טומאה המביאה להסתר הפנים חלילה, שאין מתגלית מלכותו יתברך לכל הנבראים.

והוא מה שנאמר בישעיה (י. י) "והיה אור ישראל לאש", שלכל אחד יש עבודה ויעוד לגלות את מלכותו של הבורא ב"ה, והוא ענין 'אש שחורה' החורות בה בתורה (כמובא בירושלמי שקלים פ"ו ה"א), כי גוון שחור מרמז הוא על צמצום מתוך התבוננות במטרה, והוא ענין גילוי חלקו של האדם בתורה, שעיקרו הוא להשיב המלכות לבורא יתברך כאמור. וגילוי התורה הוא על ידי רע"א מהימנא משה רבנו, כי הוא הכותב והמגלה את התורה לכל אחד ואחד, אבל תחילת הכיבוש והנצחון היא על ידי אברהם אבינו, שהוא הראש לכל קומת ישראל - עד משה רבנו שהוא השביעי מאברהם כמובא בבראשית רבה (יט, ז). כי אברהם הכין את המציאות שיהיה אפשר לגלות את התורה, שהוא הקלף וסוד 'אש לבנה', שעל גבו כותב וחורת משה את האותיות ב'אש שחורה'.

ותפילה ואין לו חלק בהחשת הגאולה, הכל הוא מחמת שכל וחכמת הטבע שנסבך בה האדם, שעל פי השכל הזה, שהוא חכמה וחישוב על פי טבע, עולה בדעתו שאין לו חלק בקדושה, והוא על אף שבאמת אינו נתון בידי התאוות, ואינו מואס בתורה, ורק משום שנדמה לו כך, מונח הוא ונמשך למקום זה, שהוא חושך ומלכות יוין.

ולכן אין מרחיק לאדם מעבודת ה' יתברך אלא הוא הוא בעצמו, מתוך שנסבך הוא בחכמות וחשבונותיו לסבור שהינו נשלט בידי יצרו, ושכביכול אינו שליט ומושל כגיבור הכובש לו בידו. והיא חכמה חשוכה, מצד חשכת סברות חכמת יוין וחכמת הטבע, היפך החכמה דקדושה המגלה מעצום השגחתו יתברך על האדם לטובה, ולכן צריך האדם תחילה לזכות לאורה של החכמה דקדושה הזו, שהיא הפתח לכל קדושתו מעלתו ותפארתו.

וזהו כלליות הוראת הקב"ה לכל אחד ואחד - "לך לך מארצך" וגו', היינו שילך ויצא מהתפיסה והחכמה שלו על עצמו ומדרגתו, וכן אמרו בזהר לך לך (בדף עח ע"א) - "לך לך" - מחכמה דא ומאשגחותא דא, היינו שילך מחכמתו והשגחתו שיש לו עד עתה על עצמו, וילך 'אל הארץ אשר אראך', היינו שיטע חכמתו ודעתו וסברתו אל האמונה בהשגחת הבורא הצופה ומביט עליו בכל עת ורגע להיטיב באחריתו, להביאו למעלתו, ומתוך כך יכבוש הרע והסטרא אחרא תחת ידו ויביא לכדי גילוי מלכותו יתברך בעולם.

ט

ולהאיר את מקום האדם ולגלות את המציאות האמיתית הוא על ידי האור הגנוז, זהו בכל המקומות, וכשאמר 'ויהי אור' - שיצא אור ונאמר 'ויהי אור' נמשך אור זכר ורשימו מאור זה במקום החושך כמובא בזהר תרומה (בדף קכז ע"ב), ומתוך הצמיאון של הזכר והרשימו הנשאר מאור זה, שתאבד ונשתוקק לחזור ולהכלל בשורשו ומקורו, שהוא האור הראשון שנשתלק, חוזר ומאיר אותו האור שהיה גנוז בחושך, עד שהולך וגובר גילוי האור, ונעשה הלילה ליום. כי על בריאת החושך נאמר "ולחושך קרא לילה" (בראשית א, ה), היינו שהשי"ת קרא לו בשם, ו'שם' הוא כלי כידוע, כי ה'לילה' הוא כלי לקבל את האור' ולהפוך ליום.

והוא בסוד האות ד', כי כאשר נשברה האות ב' ד' אברהם' להיות האות ר', שהוא סוד הסתלקות וגניית האור כאמור, נגזר בה רשימו של האור הגנוז בסוד האות י', שבה ועל ידה נעשית הר' לד', מתוך ההשתוקקות אל האור שנשתלק כמבואר בשער גן עדן (שם בדף י"ד ע"א), והוא החילוק בין 'רש' לדל', כי כשנקרא האדם במדרגת 'רש' הוא ללא שום אחיזה באור הגנוז, שהוא סוד הכתוב (בהושע ב, ה) "פן אפשיטנה ערומה, והצגתיה כיום הַזֶּה", היינו שאין בה מהאור הגנוז, כמ"ש "ולרש אין כל" (שמואל ב' יב, ג), אבל כשנקרא 'דל' משמעות הדבר שיש בו רשימו מהאור הגנוז שיוכל לחזור ולהאיר למקומו ומדרגתו.

כי משמעות הדבר שנגזר האור בתוך החושך הוא, שטמון וגנוז זה האור בכל מדרגה ומדרגה שיהיה בה האדם, ומתוך שִׁינְיָא וישתוקק לגילוי האור והטוב הגנוז בו, יכול כל אחד ואחד להוציא ולגלות את האור הזה, שמתוך כך מתעורר אותו הרושם של האור הגנוז בו להאיר בו, עד שממשיך עליו מהאור הגנוז שבתורה - שיוכל לראות איך גם הוא עצמו חלק בתורה, ומהו שליחותו ומטרתו בכבישת הארץ לגילוי מלכותו יתברך.

וזהו שידוע וישבח לעתיד כל אחד מישראל לבורא יתברך "נפשי אויתך בלילה, אף רוחי בקרבך" (ישעיה כו, ט), שמתוך שמצא בתוך החושך והאפלה את הרשימו של האור שנגזר ונטמן בו, וְהִתְאַוָּה והשתוקק על ידו לחלוק ואורו הנגזר ונטמן בתורה, זכה שנתקיים בו 'אף רוחי בקרבך' אשחרך, שנגלה והפציע בו זה האור הגנוז כאור השחר העולה ומסלק כל חֲשֵׁכָה ואפלה, וכנאמר באברהם (בראשית יב, ג) "והיה רוחי בקרבך" (שמואל ב' יב, ג), כמובא בזהר מקץ (בדף רג ע"א).

י

ובזה נשפעת בו החכמה דקדושה, לטעת בו העצה ולהאיר לו הדרך להביא לכדי גילוי מלכותו יתברך בעולם. כי כנגד מדרגת 'פני השור מהשמאל' שבמרכבה, שממש ינקה חכמת יוין כוחה להטותו אל חכמת הטבע ולהסתיר ממנו מציאות השגחתו יתברך הצופה עליו לטובה, כעת שנגלה והפציע בו זה האור הגנוז בקרן אור השחר, נשפעת בו מדרגת 'פני אריה אל הימין' שבמרכבה, שהוא שחיית לקבל תפילת האדם בשחרית כמו שאמר הרע"א מהימנא בזהר פנחס (בדף רלז ע"ב), ובזה מבטל את קרנה של הסטרא אחרא המרומזת בקרן השור הבא מן הצפון.

כי מדרגת הימין הוא סוד המנוחה שב'דרום', שהיא חכמה דקדושה, כמו שאמר רב צחק במסכת בבא בתרא (בדף כה ע"ב) הרוצה שיחכים ידרים, וכשנשפעת בו חכמה ומדרגה זו, עומדת היא כנגד חכמת יוין ומבטלת אותה, ונעשה האור הגנוז וטמון בו כזרע הנטמן ומוציא פירות, ונשפעת בו כל הברכה והטובה הנצחית. כי החכמה דקדושה היא ענין האות ה', שהיא כזרע המוליד כאמור, וקודם שקשור האדם בחכמה זו היה הוא 'כאבר' שאינו מוליד, אבל כאשר נשפעת בו חכמה זו נעשה 'כאבר' שהוא מוליד, היינו שיוכל להוציא לו האור והטוב הגנוז בו אל הגילוי.

ובזה מבין האדם שאין תכליתו בעולמו אלא לכבוש את הארץ ולהביא לכדי גילוי מלכותו יתברך בעולמו. כי מתוך שריו האדם בחשכת גלות חכמת יוין, הרי כל נגמטו ועסקו הוא בתיקון שלו עצמו, כי מתוך חשכת חכמת יוין סובר שהוא רחוק מאור פניו יתברך מאחר שצריך הוא לתיקון ורפואה, ובה שוכנה וכבדה עליו מלאכת עבודתו יתברך. אבל כאשר נגלה עליו שורש אמונתו ודרכו של אברהם, שהוא שורש לכל זרע ישראל כאמור, נשפעת בו החכמה דקדושה להאיר עיני שכלו שייבין ויידע שראשית כל צריך הוא לבטל כל מחשבה הנובעת מעסק התיקון שלו עצמו, ואין לו להפנות תכליתו ומחשבתו אלא כיצד להכשיר העולם לגילוי מלכותו יתברך.

המשך יבוא בשבוע הבא אם ירצה ה'

כי הדבר הראשון שצריך האדם בכדי לגלות חלקו שבתורה - הוא אור, שהוא סוד 'אש לבנה', ורק לאחר מכן שייך לגלות את מטרתו ועבודתו, שהוא סוד 'אש שחורה'. ולכן כשנמצאת הנשמה בחושך, ראשית כל צריך להמשיך את האור הגנוז בכח ודרך אברהם אבינו, ומתוך כך יוכל להתקיים בו 'ויהי אור ישראל לאש', שהיא אש שחורה וגילוי התורה, שהיא השליחות של כל אחד ואחד - שייבקע ממנו כל האור הגנוז בו, לכבוש את הארץ ולהחזיר את המלכות לה' ב"ה.

י

וביאר הענין הוא, דהנה כתיב (בבראשית א, ב) "וחושך על פני תהום", ואמר רבי שמעון בן לקיש בבראשית רבה (ב, ד), 'וחושך' זו גלות יוין שהחשיכה עיניה של ישראל בגזירותיה, שהיו אמורים להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק בא' להי' ישראל. וצריך לידע שבגלות אדום, שהיא הגלות הרביעית בה אנו שרויים, כלולים כל הגלויות של בבל מדי יוין, ובתוך כך, עיקר החושך המונע מנשמות ישראל להוציא את כל הטוב הגנוז בהם ולהביא את העולם לידי גאולה ותשועת עולם, היא ענין גלות יוין.

כי חשכת יוין מחשיכה לאדם הכל, שעל ידה אינו רואה כלל מה המקום בו הוא מונח, מי הוא ומה הם הכוחות הטמונים בו, ואינו יודע את הדרך, ואינו מכיר בכלים שיש בידו. ומקור חושך זה הוא חכמה הנמשכת מחכמה דסטרא אחרא, שהיא היא חכמת יוין.

וזהו שגזרו ואמרו לישראל בגזירת שמד כיתבו על קרן השור שאין לכם חלק בא'להי' ישראל. כי חכמת יוין היא חושך, ומצד צפון, כי נמשכה יניקתם וקבלו כוחם מפני שור מהשמאל' שבמרכבה כמובא במלבי"ם (יחזקאל א, ח), 'שור' הוא כנגד הדין הקשה כמובא בזהר שמות (בדף ו ע"א), וקרן השור הוא פסולת החכמה שבה ועל ידה מתחכמים הרשעים, כמובא בזהר בלק (בדף רז ע"א) ובזהר בשלל (בדף סד ע"ב) שבה רצה לבן להכניע את יעקב, והיא חכמת יוין שרצו להחליש על ידה את דעתם של ישראל שיהיו ירידו ויביתו מכותם העצום לפעול גדולות ונצורות בשמים ובארץ, ורצו להראות בזה שאין ישראל 'שולטים', אלא 'נשלטים' בידי יצרם, כבחסא העגל שנאמר בה (בתהלים קמ, ב) "וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב".

ז

והיא המקור לשלוש דעות ומחשבות, שכנגדם גזרו היוונים על ישראל שלושות הגזירות - שבת חודש המילה, הראשונה, שחושב האדם שהינו נשלט בידי תאוותיו ויצריו ויש לו תאוות רבות עד שהוא שבי בידי החומר, וכל כיוצא בזה, השנית, שחושב שאינו פועל דבר במצוותיו תורתו ותפילותיו. והשלישית, שחושב שאין לו חלק בתכלית ותיקון העולם, וענין זה אינו שייך לעבודתו אלא נעשה מאלי.

וזהו כנגד שלושות הגזירות שגזרו, גזירת ביטול המילה' היא כנגד סברתם ודעתם שאין לו לאדם שליטה על תאוותיו אלא נתון הוא בידי יצרו, ולכן לדעתם אין טעם ללמוד הערלה והתאוה על ידי ברית המילה. וגזירת ביטול מצוות קידוש ה'חודש' היא כנגד מהות חכמת יוין הסוברים שאין תפילות האדם ומעשיו מועילים ופועלים בשמים, ועל כן בטלו את קידוש החודש שעל ידו קובעים ישראל את זמני המועדים בשמים ובארץ. וגזירת ביטול ה'שבת' היא כנגד סברתם הרעה שאין לו לאדם חלק בתכלית שהוא יום שכולו שבת, ואין הוא נחשב כמעלה שיעסקו בדבר נעלה כזה. והכלל, שחכמת הקליפה היא, שהאדם נשלט, ואין בכוחו לשלוט בעליונים או לפעול חלק בגאולת ישראל.

כי כל מה שמדמים העולם להנאות והבלים ומכנים זאת תאוות, אין כל זה שייך אלא לגויים, אבל אצל ישראל, כל מה ששקועים חלילה בדמיון הבל ותאוות אלו הוא מחמת חכמת יוין, שהיא ירידו והכח האדם שהוא שקוע בתאוות ונשלט הוא בידי יצרו. ולכן נרמזת יוין לחושך - שחושב האדם מלכתחילה שהוא נתון בידי יצרו ומלא הוא בתאוות, וכביכול עדיין לא הגיע למקום המלחמה עם יצרו, אבל באמת אם היה יוצא מהחושך אל האור, היה רואה שאינו שקוע בתאוות, וכל מקור תאוותיו אינו אלא מפני החכמה דסטרא אחרא הנותנת בליבו מחשבות שהוא שקוע כולו בתאוות. ונרמז הדבר בגזירת ביטול המילה, שרצו להחזיר בכל אחד מזרע קודש ישראל שאינו יכול לשלוט בתאוותו, ואין לו לטרוח בזה, כי נשלט ונתון הוא בידי יצרו.

וכן הוא קצת מה שרצו לבטל מצות קידוש החודש. שכאשר נתון האדם בגלות חשכתו, חושב הוא על עצמו שרחוק הוא מקיום המצוות כפי שמצפה ממנו הבורא יתברך, וכביכול אין לו חלק אמיתי בתורה ובתפילה. ואין מקור מחשבה זו אלא מפני שנמשך בו בדעתו ומחשבתו של האדם מחכמת יוין, שעל ידי מדמה הוא שאין לו לאדם קרוץ מחומר היכולת להשפיע בשמים במצוותיו ותורתו. אבל אם היה האדם מנותק מחכמה זו, שהיא חכמת הטבע, היה יודע גודל ועוצם מעלת נשמתו - והיה סמוך וקרוב אצל התורה ועבודת ה' יתברך, כי כל מה שרחוק הוא מעבודת ה', אינו משום שהוא אינו אוהב חלילה לתורה והמצוות, אלא הכל הוא מחמת החכמה של יוין. הנותנת סברות ומחשבות באדם שאין לו היכולת לשלוט ולהשפיע על הטבע, אלא נשלט הוא בידי הטבע.

וכמו כן חושב האדם שאין לו חלק בעשייה למען תכלית ומטרת הבריאה, שהיא תיקון העולם והגאולה, כי כפי שנמשך הוא בדעתו אחר חכמת יוין, כן סובר הוא שיעשה הכל מאלי, ואין צורך בו באדם בכדי לפעול את הגאולה, ואף אין יכולת ביד האדם לפעול כלל. וזהו סיבת שורש כל מה שאין לו לאדם התקשורת בבית המקדש ובעבודה המביאה לידי ימות המשיח, שהכל הוא מחמת חכמת יוין הסוברת שכביכול אין לאדם את היכולת לשלוט בתיקון הבריאה ולהחיש הגאולה, אבל על ידי ביטול חכמת יוין מנגלה האדם שבאמת סמוך וקרוב הוא אצל עבודה קדושה זו, ושיכול הוא ברצון וכוונה אחת לקרב את התכלית והגאולה.

ח

נמצא שמתוך שנשתרשה חכמת יוין במח האדם, מתוך כך מונח הוא בחושך ממש, וכל מה שנדמה לו שהוא שקוע בתאוות ורחוק הוא מתורה

משיב דבר

יסודות ואבני דרך
מתורת מו"ר שליט"א

מה יעשה אדם שגילה לאחר שמונים שנה שהתפילין שלו פסולות?

אמר רבנו שאדם שגילה בזקנותו שכל השנים הוא הניח תפילין פסולות, והוא בצער גדול מאוד מזה, יש לו לדעת שלפי ההלכה נחשב לאותו אדם כאילו הניח תפילין, משום מה שאמרו חז"ל במסכת קידושין דף מ' עמוד א' שהחושב לעשות מצווה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה, וכמבואר בירושלמי פאה פרק א' הלכה א' שמצרף הקב"ה לישראל את מחשבתם הטובה למעשה, ומאחר שלפי ההלכה אין חיוב לבדוק את התפילין כי הם בחזקת כשרות, וכמו שפסק מרן השולחן ערוך אורח חיים סימן ל"ט סעיף י', לכן נחשב אותו אדם כאנוס, כי לא היה לו להעלות בדעתו שהתפילין שלו פסולות, וכבר כתב כן ב'אשל אברהם' מבוטשאטש אורח חיים סימן ל"ט, וכתב לדמות זאת לדין כהן שנמצא פסול לאחר עבודתו, שעבודתו נרצית, וכמו שאמרו חז"ל במסכת קידושין דף ס"ו עמוד ב', ולכן אין לאותו זקן לחוש כלל.

מה יכול לגרום להשראת שכנת על האדם?

השיב על כך רבנו שצריך האדם תמיד להיזהר שיהיו גופו ובגדיו נקיים, וכמו שנרמז בדברי שלמה המלך ע"ה בקהלת פרק ט' פסוק ח' "בכל עת יהיו בגדיך לבנים", כי השכינה שורה במקום נקי, ואמרו חז"ל במסכת שבת דף נ' עמוד ב' שרוחץ אדם פניו ידיו ורגליו בכל יום לכבוד קונו, ופירש רש"י דכתיב "כי בצלם אלהים עשה את האדם", וכתב היעב"ץ בהגהותיו למסכת עבודה זרה דף כ' עמוד ב' שהחושש על נקיות נשמתו בוודאי שיחוס גם על נקיות גופו, וגם השל"ה הקדוש בשער האותיות אות דרך ארץ סעיף ט"ו שנקיות הגוף מביאה לידי נקיות הנשמה.

סיפור לשלחן שבת

כאשר דיבר פעם רבנו הגאון הינוקא שליט"א ממידת החסד וההתבוננות בצרכי הזולת, שיש לכל אחד לתת עינו וליבו על צרכי הסובבים אותו, שיש הנאנקים בחסרונם ואין להם מושע, סיפר על כך מעשה נפלא שסיפרו רבנו החפץ חיים, שרבנו יעקב מדובנא, המכונה 'המגיד מדובנא', ראה פעם ילד מוליך סגי נהור ברחוב, והיה ניכר על מלבושיהם שעניים מרודים הם, ושאלם המגיד לשלומם, ולהיכן מועדות פניהם, והשיב לו הילד שאותו הסגי נהור הוא אביו, ואימו נסתלקה לבית עולמה לפני שנים מספר, וכעת הוא מוליך את אביו לבית התמחוי לאכול את ארוחתם. והבין המגיד מדובנא מיד את מצבם הכלכלי והנפשי הקשה, והציע להם לבוא לגור לביתו והוא יתן להם מאכלים טובים ומשביעים יותר ממה שנוהגים לתת בבית התמחוי, והסכימו הילד והאב לכך בשמחה, והלכו וסעדו בביתו של המגיד, ובתוך הסעודה שאלם אותם המגיד אם יסכימו לגור בביתו בקביעות והוא ידאג לכל צורכיהם, וידאג לילד כבנו, והסכימו לכך האב והילד, וכך התגוררו השנים בביתו של המגיד, ושלח המגיד את הילד ללמוד אצל מלמד כדרכם של כל הילדים בגילו, ולאחר כמה שנים נסתלק גם האב לבית עולמו, והיה אותו הילד כבנו יחידו של המגיד, והוא שלח אותו בברגרות ללמוד בישיבה והשגיח על תלמודו, וכך עלה ונתעלה אותו הילד והיד שוקד ומתמיד מאד בתלמודו והיה לעילוי בין חבריו בישיבה, ובבוא עיתו חיתן אותו המגיד עם כלה הגונה וטובה, והלך ונתפרסם שמו בין כל הגדולים, עד שמינו אותו לרבה של ברוד, והוא הוא רבנו שלמה קלוגר מברוד שנודע שמו ושם תורתו לדורות עולם. וכל זה נזקף לזכותו של המגיד מדובנא שנתן ליבו ועינו להרגיש מצוקות של אותו הילד ומצוקת אביו, והתגבר והתאמץ להכניסם לביתו ולדאוג לכל צרכיהם.

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

לעורר האהבה בין ה' יתברך לישראל

רבנו של עולם, אבי אב הרחמן, מלא רחמים. זכני לאהבה חזקה אליך. יתברך שמך, כמו שצויתנו בתורתך "ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", וזכני ברחמיך לאהב אותך. יתברך שמך אהבה שלמה, אהבה ללא גבול וללא מעצורים, אהבה בתענוגים אליך. יתברך שמך, כפי רצונך באמת. וזכני לצאת ידי חובת מצוה זו על פי דעתך. יתברך שמך, באופן שאזכה לאהבה נקיה, ושמרני והצילני ברחמיך מאהבות נפולות, ואזכר תמיד שאמתה. יתברך מקור האהבות כלם, ואתה הוא שבראת כל מה שאני אהב, ובדאי שאמתה. יתברך שמך אהוב ונחשק ללא שעור יותר מכל טוב שאני אהב, ואחזק בדעתך תמיד, לעולמי עד ולנצח נצחים. שראוי לי בכל עת לזכר אותך. יתברך שמך, שאמתה הוא שרש ומקור האהבות כלם.

אנא רחמן, עורר נא ברחמיך האהבה אליך. יתברך שמך בכל העולם כלו, ויאהבו הנבראים כלם אותך. יתברך שמך, וישתמשו בכל חשקת לבם לאהב אותך. יתברך שמך בכל לבם נפשם ומאודם, כמקרא שכתוב "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה אים. יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזה יבזו לו", ועשה ברחמיך שתתפשט ותתחזק מדת האהבה בכל הלבושות כלם, ויאהבו כלם את כל אחד ואחד מזרע ישראל עם קדשך, ואת תורתך הקדושה והנעימה, ואותך. יתברך שמך, ותרבה בינינו ובכל העולם כלו אהבה אמתית, אהבת חנם, בנחות כל הקדושים והצדיקים שמסרו נפשם תמיד בכל עת על עצם אהבתם אליך, וזכנו לעבדך כראוי מתוך אהבה גדולה אליך, ולהרבות תמיד אה ורק בכבודך. יתברך שמך.

אבי אב הרחמן, אנא זכני לידיע תמיד היטב שכל ההרפתקאות והמאמצות העוברים עלי בזה העולם ממך. יתברך שמך הם, והכל לטובתי הנצחית, שמעצם האהבה שאמתה. יתברך אהב אותי אתה מצרף ומזכר אותי בעבור טובתי הנצחית והאמתית. אנא רחמן, מתחנן אני לפניך, השפע נא עלי משפע אהבתך באופן שיהיה הטוב נראה ונגלה לעיני, ותגלה לי אהבתך העליונה אלי, וזכני לשמחת הלב, ואהיה תמיד מאשר ושמה, ואזכה להתפלל בכוונה כראוי. אמן נצח סלה ועד.

הזהרות וסגולות

סגולות ונצחיות ייחודיות
שנלקטו מתוך שיעורי רבנו שליט"א

כיצד לעורר הקדושה בנפש האדם

א. הזכיר רבנו שישנם כמה דברים שבקדושה שכאשר עוסקים בהם מעוררים זכר קדושתם, כקריאת סיפורי צדיקים שמתעורר בזה הלב מאד ליראת שמים, ונמשך על האדם מאור קדושת אותו הצדיק (לקו"מ רמח), וכן הלימוד והעיסוק בענייני בית המקדש, והציפייה לבנינו, שבזה נמשך על האדם הארה מקדושת המקדש ישנה במהרה בימינו, ונתעורר ליבו בחשק גדול לקרבת ה'.

ב. אמר רבנו שישנה מעלה גדולה בלימוד התורה בקול, כמובא בגמרא (עירובין נא) שבזה משתמרת התורה בקרב האדם, והיא נונתת לו חיים. ומעלה מיוחדת ישנה באמירת משניות בקול ובניגון, שהוא כעין שמיעת קול המשנה המגלה לאדם הדרך להתקרב לבורא ב"ה, ובזה זוכה האדם להשפעות טובות ולשפע של קדושה, וכענין מה שמתוך לימוד המשניות בעל פה נתגלה המגיד מישירים למרן הבית יוסף, ואמר לו שהוא קול המשנה שהוא עכשיו קרא והוא היה מגלה סודות התורה ומסודות מטרות שליחות נשמתו בעולם הזה.